

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

2. Conclusio ponitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

tivus, & alter terminus debet esse necessario formaliter negativus, v. g. non tenebræ, ut patet ex illa particula *non*: ergo ut à parte rei deat oppositio contradictoria quoad rem ipsam, non sufficit quod vnum extremum sit æquivalenter positivum: sed necesse est ut sit formaliter tale.

SVBSECTIO II.

Conclusio ponitur.

33 Possibilitas ex parte creaturæ non est adæquate totaliter denominatio extrinseca ab omnipotentia Dei: sed potius dicit aliquid intrinsecum ex parte sui, ratione cuius distinguitur à chimera, & explicatur per aptitudinem, seu non repugnantiam ad existendum; unde Doctores solent communiter duplicem ponere possibilitatem, aliam remotam, proximam aliam; proxima appellatur ab eis denominatio quædam extrinseca proveniens ab omnipotentia Dei, & cadens supra remotam, quam non habet à se creaturæ: sed formaliter accipit à virtute effectiva Dei, & de hac non controversatur apud Doctores in quo consistat; unde tota quaestio eo tendit ut explicetur quid sit possibilitas remota, supra quam cadit proxima, & hæc remota non potest esse denominatio pure extrinseca: sed potius intrinseca, quam aptitudinem ad existendum intrinsecam vocat Pater Hurtado, his verbis in metaphysica, disput. 8. sect. 1. num. 13. in medio: [ita homo habet intrinsecam aptitudinem ad existendum ab aliò, in qua connotatur potentia Dei, & hæc habet potentiam producendi aliud, à qua terminus denominatur extrinsece possibilis, à se autem dicitur intrinsece aptus ad existendum per quam intrinsecam aptitudinem terminat extrinsecam possibilitatem.] sic idem, ubi clare distinguit duplicem possibilitatem, aliam intrinsecam, & à se; aliam extrinsecam ab omnipotentia; quare immerito ab aliquibus asseritur Patrem Hurtado solum posuisse omnem possibilitatem in denominatione extrinseca ab omnipotentia, cuius falsitatis fundamentum fuit conclusio prima huius auctoris §. 3. posita his verbis. [Dico primo,] denominationis possibilis sumitur formaliter ab omnipotentia Dei, in qua conclusione, licet obscure loquatur, & videatur totam possibilitatem refundere in omnipotentiam Dei, nihilominus tamen ibi solum loquitur de possibilitate proxima, ut patet ex verbis nuper adductis ex §. 3. seu n. 13. ubi se clare explicat hic Auctor.

34 Probat nostra conclusio primo, quia omnis forma tribuens denominationem subiecto, & constituens ipsum in esse talis petit ex parte subiecti capacitatem seu aptitudinem ad talem denominationem, & constitutionem: sed creaturæ per vos denominantur possibiles ab omnipotentia Dei, tanquam à forma extrinseca: ergo creaturæ ex se habent capacitatem, & aptitudinem, ut denominentur possibiles ab omnipotentia: atqui hæc capacitas nihil est aliud, quam aptitudo seu non repugnantia ad existendum: ergo hæc aptitudo præsupponitur ex parte creaturæ ad ipsam denominationem, quam recipit ab omnipotentia; hæc autem aptitudo, seu non repugnantia ad existendum est quam appellant auctores.

R. P. Ildeph. de Peña, Theol. Schol. Tom. I.

doctores possibilitatem remotam, quia illa ordinatur ad proximam possibilitatem, & est per quam res definitur in esse possibilis, nam quando interrogamus, quid sit possibile, dicimus quod est aptum, vel quod non repugnat existere, & per hanc rationem ultimo distinguitur res possibilis ab impossibili, & est prima radix existentiae passive sumpta, quare hæc aptitudo præcipua possibilitas est, non autem quam vocant proximam, ut videre est in materia prima, quæ licet extrinsece denominetur in vestra sententia extrinsece informabilis à forma, nihilominus ipsa materia prima præsupponit capacitatem, seu aptitudinem intrinsecam ut possit recipere formam, & ratione huius est capax denominationis extrinsece à forma, & ab informatione possibilis, à qua informabilis dicitur extrinsece, quæ denominatio extrinseca nihil habetur à Doctoribus; neque de illa controversatur: sed solum tota controversia dirigitur ad explicandam primam aptitudinem intrinsecam materiæ, quæ est fundamentum denominationis extrinsece, & si ipsa deficeret, sine dubio corrueret denominatio extrinseca à forma, & esset impossibilis informatio talis materiæ, imò & forma ipsa, quatenus actus, seu perfectio materiæ, unde in sententia eorum, qui dicunt materiam sublunarem, & cælestem distingui specie, ac proinde materiam cælestem nullo modo posse denominari extrinsece informabilem à forma equi, & informatione possibili illius, esse tamen informabilem à forma cælesti, sicut è contra materia sublunaris est capax denominationis extrinsece (informabilis videlicet à forma equi, & non à forma cælesti, cuius rationem, & causam discriminis, si quaeramus à priori radicaliter seu fundamentaliter, sine dubio hanc tribuent omnes, videlicet quod materia sublunaris ex se, & ab intrinseco habet aptitudinem ad hoc ut recipiat formam equi, quam non habet materia cælestis: sed potius habet repugnantiam ad recipiendum formam equi: ergo hæc aptitudo in materia sublunari intrinseca præsupponitur ex parte materiæ sublunaris, ut denominetur informabilis extrinsece à forma qua deficiente in materia cælesti, non est capax illa talis denominationis; itaque omnis denominatio extrinseca in subiecto præsupponit aptitudinem, & capacitatem intrinsecam in illo, ut recipiat talem denominationem.

Sed creatura denominatur possibilis extrinsece ab omnipotentia non solum in tempore: sed ab æterno: ergo ex parte sua datur capacitas seu aptitudo intrinseca ad talem denominationem, & hanc vocamus possibilitatem remotam, seu intrinsecam, & de hac interrogamus in quo consistat formalissime.

Vergetur, ac declaratur evidenter, quia ideo chimæra non est denominabilis extrinsece in esse possibilis ab omnipotentia, quia non habet aptitudinem, & capacitatem ex se ad talem denominationem possibilis, & quia habet ex se repugnantiam intrinsecam ad existendum: sed contrariorum eadem est disciplina, & ratio opposito modo, & creatura possibilis est contraria chimære, seu impossibili, possibile enim, & impossibile eo modo opponuntur contraria metaphysice sicut animatum & inanimatum, corporum & incorporeum, rationale, & irrationale; ergo creatura ideo denominatur possibilis ab omnipotentia,

Ppp tentia,

mutabiliter denominatur possibilis: ergo omnipotentia non est causa extrinseca libera denominandi: sed necessaria sine vilo discrimine ex parte sua denominans quidquid est capax possibilitatis; quia omnipotentia in sua formali ratione per quâ denominat est omnino invariabilis, & immutabilis; ac proinde semper eadem, ac eodem modo se habens; ideoque ex se eodem modo denominans; quia idem in quantum idem, semper est natum facere idem: Jergo si aliqua differentia datur, & aliquod discrimen reperitur in denominatione passiva, ita ut vnum subiectum denominetur possibile, ut omnis creatura; & aliud non denominetur possibile ut chimera, non provenit tale discrimen ex parte omnipotentia: sed potius ex parte subiectorum, quia nimirum vnum ex se ab intrinseco est capax, & non repugnat denominari propter aptitudinem quam habet ab intrinseco, & non repugnantiam ad existendum, & alterum subiectum ex se repugnat denominari, & habet incapacitatem ab intrinseco ad talem denominationem ratione intrinsece repugnantia ad existendum, quam habet, quapropter omnipotentia divina supponit ex parte subiectorum talem capacitatem, & incapacitatem ab intrinseco convenientes ipsis, & sic supponit radicem in illis discriminis ad denominandum, & non denominandum ipsam si per illa quæ non denominantur possibilia non staret aut ex parte illius non daretur incapacitas intrinseca, & repugnantia intrinseca ad talem denominationem, non supponeretur sine dubio omnipotentia quantum est ex se, ratione suæ necessitatis, & quia infinita est in ratione potentia, & ideo omnipotentia dicitur omnia denominare possibilia; nam eadem potentia est, quæ potest producere ea quæ possibilia sunt, ac quæ denominat, & constituit possibilia: sed omnia, quæ ex se non repugnant existere potest producere, & eis potest tribuere existentiam, quia infinita est.

Vnde si interrogamus, quare Deus possit producere hominem, & non possit producere chimera hunc defectum non refundimus in omnipotentiam, sed potius in incapacitatem, & repugnantiam, quam habet chimera ex parte sua, quamque si non haberet, sine dubio consequetur posse produci à Deo, seu beneficium possibilitatis, in quo maxime differt omnipotentia à potentia creaturæ ratione illius infinitatis, & finitudinis istius, nam hæc quia finita, & limitata est ab intrinseco, etiam si ex se sit aliquid possibile non potest producere ipsum; è contra vero omnipotentia quidquid est producibile potest producere, alias si aliquid non repugnat ex se, & illud non posset facere omnipotentia, sine dubio omnipotentia esset finita, & limitata ut est creatura: ergo si est infinita, & illimitata, ita est disposita ut quantum est ex se omnia, quæ non repugnant possit producere sine vilo discrimine: ergo eadem omnipotentia sine vilo discrimine potest denominare quidquid non repugnat; vnde si datur discrimen, & differentia in denominando, & non denominando obiecta in esse possibile, hoc non est ex parte omnipotentia; sed ex parte illorum, videlicet, quia vnum est aptum ex se ab intrinseco, & non repugnat intrinsece denominari, quia ex se non repugnat intrinsece existere, & habet aptitudinem intrinsecam, & ab intrinseco, & non aliunde emendicam ad existendum, & aliud habet repugnantiam, & incapacitatem ad existendum, sed talis capacitas, & non repug-

nantia ad existendum est possibilitas fundamentalis præcipua, & radicalis, de qua est quæstio, supra quam cadit alia possibilitas extrinseca, sicut è contra illa incapacitas ab intrinseco, & repugnantia intrinseca ad existendum est impossibilitas in chimera: ergo falso asserunt adversarij dicentes omnem possibilitatem esse denominationem extrinsecam, cum ex demonstratione facta pateat præcipuam, fundamentalem, & radicalem possibilitatem esse à se intrinsecam, sicut impossibilitas in chimera est à se intrinseca; vnde possibilitas prima, & præcipua non provenit formaliter ab omnipotentia Dei, sed à se ipsa, alioquin ut iam probavi, nulla esset ratio, ut potentia infinita Dei potius denominaret Angelum, quam hircoservum possibilem, si in illis non assignaretur differentia intrinseca, ratione cuius vna posset subesse tali denominationi, sicut in simili diximus amabilitatem primam, & radicalem, & fundamentalem ac præcipuam veritatem obiecti non posse desumi formaliter illam ab ipso amore possibili, & à voluntate, hanc ab intellectu; & à cognitione possibili; sed ab intrinseca perfectione, & bonitate, ratione cuius hoc obiectum potest amari, non vero illud carens tali bonitate: ergo similiter in nostro casu primo; & præcipue seu fundamentaliter res possibilis non est ab omnipotentia formaliter, sed à se ipsa, non enim dicimus ideo res est possibilis, quia potest à Deo fieri, sed ideo à Deo potest fieri, quia in se ipsa non repugnat, quod in sententia adversariorum, quos impugno est certius, & evidentius, ipsi enim docent omnipotentiam Dei esse omnino absolutam ab omni connexionem, & relationem transcendentali ad possibilitatem creaturæ; ideoque si creaturæ in se non repugnent Deum eundem mansurum, etiam si non possit producere ipsas, quia hoc non provenit ex defectu omnipotentia, sed potius ex repugnantia illarum; quod vero repugnent, vel non repugnent, hoc non habent à Dei omnipotentia, sed à se ipsis, hæc illi: vnde ergo hæc non repugnantia, seu fundamentalis primaria ac præcipua possibilitas, ratione cuius omnipotentia potest extendi ad creaturas non desumitur ex ipsa omnipotentia: sed est quid ipsam obiective antecedens, vel minimum concomitans.

Tertio principaliter sic arguuntur contra adversarios ex ipso principio, nam ut ipsi asserunt, possibilitas nihil aliud est, quam aptitudo ad existendum, quam convertunt cum ipso ente; vnde sicut ens præscinditur à Deo, & à creatura, ab omnipotentia, & ab effectibus illius, ita etiam præscinditur ab illis aptitudo ad existendum, sed ens ut sic, quia præscinditur ab omnipotentia, & à creaturis est prius ac superius illis, ac proinde non potest constitui ab omnipotentia aut à creaturis, quia superius non constituitur ab inferiori, nec prius dependet à posteriori, sicut animal non constituitur ab homine licet è contra, inferius constituitur à superiori: ergo non aptitudo ad existendum ut sic, quæ est idem, quod ens ut sic, ac per consequens præcipua, & superior respectu omnipotentia, & creaturarum potest constitui in suo esse ab omnipotentia, aut à creaturis: sed aptitudo ad existendum est possibilitas per vos, quæ convenit æqualiter Deo, & creaturis: ergo possibilitas non constituitur ab omnipotentia, sed potius à se ipsa est.

Declaro amplius hoc, nam in conceptu entis 40
P p p a scilicet

scilicet quod potest existere concipio aequaliter Deum, & creaturas, & tunc concipio logicam possibilitatem ad existendum, hanc autem non possum explicare per ordinem ad omnipotentiam Dei, quia abstractio tunc ab hoc, & Deus qui etiam ibi comprehenditur non est producibilis à se; ergo in eo primo conceptu de possibilitate non concipitur omnipotentia Dei: ergo neque possibilitas prima, & fundamentalis, in qua consistit illa ratio entis communis omnipotentiam Dei, sed in se ipsa concipitur, & inde postea nos deducimus an Deus possit talem rem producere, & tunc ab omnipotentia Dei accipit ea res denominationem aliam proxime possibilis, quæ præsupponit primariam possibilitatem, quæ ideo talis dicitur, quia non repugnat existere, aut quia illa res non includens duo prædicata contradictoria in suo conceptu possit absolute poni extra causas, & quæ adhuc licet sit in creatura nullo modo potest formaliter & essentialiter constitui ab omnipotentia, nam si ab illa constitueretur essentialiter non posset præscindi ab ipsa omnipotentia, nec posset intelligi sine illa, quia effectus formalis non potest præscindi à forma, quia forma est essentia illius, & res non potest præscindi à sua essentia neque intelligi sine illa, quia definitio essentiae est, sine qua neque esse, neque intelligi potest res: atqui possibilitas creaturæ, vel quæ est in creatura contracta præscinditur ab omnipotentia, quia præscinditur ab illa, & à creaturis per vos possibilitas, ut sic, qui postea contrahitur ad omnipotentiam, & ad creaturam: ergo sicut ratio possibilitatis, quæ est in Deo non est per ordinem ad omnipotentiam, ita ut ab ipsa formaliter constituitur, ita similiter possibilitas, quæ est in creatura non constituitur ab omnipotentia, alias non præscinderetur possibilitas à Deo, & à creatura, quæ de se non constituitur ab omnipotentia formaliter, ut patet ex ratione nuper posita.

41 Dices creaturas possibiles, dicere essentialem ordinem ad Deum: ergo non possunt intelligi ut possibiles sine omnipotentia.

42 Sed contra etiam si res possibiles dicant ordinem ad omnipotentiam Dei, ut contendit obiectio, ideoque qui intuitive, & adæquate eas cognosceret, necessario simul deberet cognoscere omnipotentiam Dei: unde etiam rursus sequitur, in re non esse priorem possibilitatem ullam quam omnipotentiam Dei, sicut nec è contrario omnipotentia est prior quam possibilitas creaturæ: at vero in ordine ad inadæquatos nostros conceptus possumus concipere rem aliquam non dicere in se duo contradictoria, aut dicere non repugnantiam seu aptitudinem logicam ad existendum, priusquam quidquam cogitemus de omnipotentia Dei; imò & præscindendo ab eo quod illa res sit producibilis, vel existat à se ipsa, cuius rationem in hunc modum conficio;

43 Argumentando ultimo principaliter: nam omnipotentia in sua definitione, saltem in obliquo petit necessario possibilitatem seu non repugnantiam ad existendum, unde nullo modo potest definiti omnipotentia, nisi ponatur non repugnantia creaturarum, ut liquet evidenter ex hac definitione omnipotentiae, quam ipsi adversarii tradunt & concedunt, [omnipotentia est quæ potest producere quicquid non repugnat existere, aut quicquid non implicat contradictionem.] Ecce quomodo ponitur in definitione omnipo-

tentiae necessario non repugnantia creaturarum, seu possibilitas earum, ut patet ex illis verbis, quicquid non repugnat existere: ergo nullo modo absoluitur omnipotentia à connexionione fundamentalis possibilitatis, seu cum illa vel à cognitione illius, fundamentalis autem possibilitas non dependet in sua præcisa, & metaphysica definitione ab omnipotentia Dei; quare si interrogas quid sit possibilitas, non dico quæ est ab omnipotentia seu quæ potest fieri ab illa: sed potius dico; est capacitas logica ad existendum: ergo possibilitas intentionaliter, & obiective est prior omnipotentia, & ratio est manifesta, quia omne obiectum est prius in ea ratione qua obiectum non terminativum est potentia, cuius est obiectum, & ratio est, quia potentia in sui cognitione dependet ab obiecto, obiectum autem in sui cognitione est independentes ab illa; unde verificatur hæc causalitas; ideo potentia potest, quia obiectum est possibile; unde si interrogas cur Deus potest amare hoc obiectum, respondebis, quia ex se est bonum, & ideo non potest amare peccatum formaliter, quia ex se est malum; & contra vero non bene valet cur obiectum est bonum, quia potest amari à Deo: ergo omne obiectum se habet quasi causa respectu potentiae; patet manifeste, quia quando ex vno ad alterum verificatur propositio causalitas, vnum se habet quasi effectum, & alterum quasi causa: sed omnis causa, vel quasi causa est prior suo effectu: ergo omne obiectum in sua prima ratione propter quam verificatur causalitas à potentia ad ipsum, & in qua non dependet à potentia, nec terminat actionem illius, & si est productiva talis potentia non producit ab illa, est prius tali potentia: sed quod est prius non constituitur à posteriori formaliter: ergo obiectum omnipotentiae, quatenus est non repugnans existere, quia in illa ratione non producit ab omnipotentia; sed se habet tantum quasi obiectum motivum, & ratione talis non repugnantiae verificatur hæc causalitas, ideo omnipotentia potest producere creaturam; & non chimeram, quia creatura ex se ab intrinseco est non repugnans existere, seu est capax existentiae quod non habet chimera; unde si creatura repugnaret sicut chimera, non daretur omnipotentia in Deo ad illam, sicut non datur ad chimeram, alias posset Deus producere, quia omnipotentia, & posse producere sunt idem; sed non potest producere obiectum repugnans: ergo non datur omnipotentia, nec daretur ad id quod repugnat: ergo non repugnans, secundum quod est non repugnans in obiecto omnipotentiae, non constituitur ab omnipotentia formaliter, & essentialiter, quia quod est prius non dependet à posteriori; sed non repugnans existere est fundamentale possibile, & capacitas logica existentiae quæ explicatur per non repugnantiam, quæ secundario illi convenit, ut patet ex dicendis, est fundamentalis, & præcipua possibilitas: ergo possibilitas præcipua non constituitur ab omnipotentia: sed potius est à se intrinseca, & ab intrinseco, prior ipsa omnipotentia intentionaliter & obiective, & ideo ut sic præcise immediate potest concipi sine omnipotentia, licet omnipotentia non possit concipi sine illa, quod docere voluit Aristoteles prædicamento de relatione, agens de tertio genere relationis mensurabilis, videlicet ad mensuram, quod genus dixit esse relationis non mutuae, quia mensurabile refertur ad mensuram,